

❖ عنوان درس: جامعه‌شناسی قشرها و نابرابری‌ها

استاد: صدیقه پیری

❖ اهداف درس:

- ✓ شناخت مفاهیم مرتبط با قشربندی و انواع نابرابری‌ها.
- ✓ مشارکت فعال، افزایش مهارت رهبری و مهارت‌های ارتباطی.
- ✓ یادگیری مفاهیم، تئوری‌ها و موضوعات مهم نابرابری‌ها و شاخص‌های آن.
- ✓ افزایش دانش و مهارت انتقادی و تحلیلی در باب قشرها و نابرابری‌ها و فقر در لایه‌های مختلف و مفهوم‌پردازی درباره آن.
- ✓ فهم تحلیل طبقاتی و غیرطبقاتی نابرابری.
- ✓ فهم بهتر از مسائل مرتبط با نابرابری‌ها و بینش انتقادی مرتبط با مطالعه ادبیات، رمان و فیلم شناخته شده در این عرصه.

❖ جدول زمان‌بندی شرح درس:

شماره جلسه	تاریخ برگزاری	موضوع مورد بحث	تکلیف دانشجوی	منبع مورد مطالعه (با ذکر شماره صفحات)
۱	۱۴۰۳/۶/۲۴	طرح درس، بیان اهداف درس، معرفی، موضوعات مورد بحث، شرح وظایف دانشجو	-	-
۲	۱۴۰۳/۷/۷	تعریف مفاهیم و ابزارهای مفهومی مرتبط با قشرها و نابرابری‌ها (۱): طبقه؛ قشربندی اجتماعی - ویژگی قشربندی - جلوه‌های نابرابری یا منابع قشرساز (منابع مالی، دارایی، ثروت - پرستیز - منزلت - پایگاه شغلی - قدرت - منابع فرهنگی - منابع انتسابی) فرصت‌های زندگی -	مطالعه منابع، آمادگی برای پاسخگویی و مشارکت فعال	۲۱-۳۱ جامعه‌شناسی قشربندی و نابرابری‌های اجتماعی ملوین تامین فصل اول کتاب اقتصاد و جامعه وبر ۲۲۶-۲۴ توسعه و نابرابری زاهدی ۳۹-۵۵ جامعه‌شناسی طبقات در ایران کاری و ابراهیم نیا
۳	۱۴۰۳/۷/۱۴	تعریف مفاهیم و ابزارهای مفهومی مرتبط با قشرها و نابرابری‌ها (۲): مکانیزم ایجاد قشربندی - لایه بندی اجتماعی - تفکیک اجتماعی - طرد اجتماعی - انسداد اجتماعی - تبعیض - تبعیض سیستماتیک - پیش‌داوری - کلیشه سازی - شکاف - سلطه - تضاد -	مطالعه منابع، آمادگی برای پاسخگویی و مشارکت فعال	۲۱-۳۱ جامعه‌شناسی قشربندی و نابرابری‌های اجتماعی ملوین تامین ۲۲۶-۲۴ توسعه و نابرابری زاهدی ۳۹-۵۵ جامعه‌شناسی طبقات در ایران کاری و ابراهیم نیا تاریخ جنون میشل فوکو (مقدمه)
۴	۱۴۰۳/۷/۲۱	(رویکردهای غیرطبقاتی نابرابری) ۱. نابرابری نژادی: تعریف مساله - تعریف نژاد - تعریف اقلیت - اکثریت - الگوی تعامل اقلیت، اکثریت - تبعیض نژادی تحلیل نظری بحث: ساختاری - کارکردی؛ تعامل نمادین؛ تضاد اجتماعی	مطالعه منابع، آمادگی برای پاسخگویی و مشارکت فعال تحلیل فیلم get out	۱۸۹-۲۴۰ جامعه‌شناسی گیدنز ۷۱-۱۱۸ مسائل اجتماعی مشونیس ۱۲۸-۱۸۸ مسائل اجتماعی مشونیس مقاله هویت‌های قدیم، هویت‌های جدید هال، ترجمه شهریار وقفی پور، ارغنون کتاب نژادگرایی از فرانسوادوفونتت
۵	۱۴۰۳/۷/۲۸	(رویکردهای غیرطبقاتی نابرابری) ۱. نابرابری نژادی:	مطالعه منابع، آمادگی برای پاسخگویی و مشارکت فعال تحلیل فیلم get out	۱۸۹-۲۴۰ جامعه‌شناسی گیدنز ۷۱-۱۱۸ مسائل اجتماعی مشونیس ۱۲۸-۱۸۸ مسائل اجتماعی مشونیس

مقاله هویت های قدیم، هویت های جدید هال، ترجمه شهریار وقفی پور، ارغنون کتاب نژادگرایی از فرانسوادوفونت		تعریف مساله- تعریف نژاد- تعریف اقلیت- اکثریت- الگوی تعامل اقلیت، اکثریت- تبعیض نژادی تحلیل نظری بحث: ساختاری- کارکردی؛ تعامل نمادین؛ تضاد اجتماعی		
۱۸۹-۲۴۰ جامعه‌شناسی گیدنز ۱۲۸-۱۸۸ مسائل اجتماعی مشونیس جامعه‌شناسی طبقات در ایران کاری و ابراهیم نیا ۳۹-۵۵ از نابرابری تا شکاف، ملاحظاتی درباره مفهوم شکاف اجتماعی و اثر حاضر ۳ تا ۴۱ محمد روزخوش	مطالعه منابع، آمادگی برای پاسخگویی و مشارکت فعال	(رویکردهای غیرطبقاتی نابرابری) ۲: نابرابری قومی: تعریف مساله- تعریف قومیت- مهاجرت- آوارگی جهانی- شکاف اجتماعی- پیامدهای نابرابری قومی- نسل‌کشی	۱۴۰۳/۸/۵	۶
۱۸۹-۲۴۰ جامعه‌شناسی گیدنز ۱۲۸-۱۸۸ مسائل اجتماعی مشونیس جامعه‌شناسی طبقات در ایران کاری و ابراهیم نیا ۳۹-۵۵	مطالعه منابع، آمادگی برای پاسخگویی و مشارکت فعال	(رویکردهای غیرطبقاتی نابرابری) ادامه ۲: نابرابری قومی: تحلیل نظری بحث: ساختاری- کارکردی؛ تعامل نمادین؛ تضاد اجتماعی	۱۴۰۳/۸/۱۲	۷
۱۳۳-۱۸۸ جامعه‌شناسی گیدنز ۱۸۹-۲۴۵ مسائل اجتماعی مشونیس	ارائه دانشجویی- مطالعه منابع، آمادگی برای پاسخگویی و مشارکت فعال	(رویکردهای غیرطبقاتی نابرابری) ۳: نابرابری جنسیتی: تعریف جنس و جنسیت- پدرسالاری- تبعیض جنسی- جنسیت و خانواده، کار، رسانه- قشربندی جنسیتی- تحلیل نظری بحث: ساختاری- کارکردی؛ تعامل نمادین؛ تضاد اجتماعی	۱۴۰۳/۸/۱۹	۸
۱۳۳-۱۸۸ جامعه‌شناسی گیدنز ۱۸۹-۲۴۵ مسائل اجتماعی مشونیس	ارائه دانشجویی- مطالعه منابع، آمادگی برای پاسخگویی و مشارکت فعال	(رویکردهای غیرطبقاتی نابرابری) ۳: نابرابری جنسیتی: تعریف جنس و جنسیت- پدرسالاری- تبعیض جنسی- جنسیت و خانواده، کار، رسانه- قشربندی جنسیتی- تحلیل نظری بحث: ساختاری- کارکردی؛ تعامل نمادین؛ تضاد اجتماعی	۱۴۰۳/۸/۲۶	۹
۷۱-۱۱۸ مسائل اجتماعی مشونیس ۶۵-۷۶ طبقه و قشربندی اجتماعی کرامپتون رویکردهایی به تحلیل طبقاتی اریک الین رایت و دیگران،	ارائه دانشجویی- مطالعه منابع، آمادگی برای پاسخگویی و مشارکت فعال	(رویکردهای طبقاتی نابرابری) ۱ مارکس: مفهوم کار، نیروی کار آزاد، طبقه، نظام سرمایه‌داری، شرایط ایده آل کار، بهره- کشی، سود و منافع طبقاتی، کردار طبقاتی، مناسبات تولید و مبارزه طبقاتی	۱۴۰۳/۹/۳	۱۰
	ارائه دانشجویی	امتحان میان ترم	۱۴۰۳/۹/۱۰	۱۱
۷۱-۱۱۸ مسائل اجتماعی مشونیس ۶۵-۷۶ طبقه و قشربندی اجتماعی کرامپتون رویکردهایی به تحلیل طبقاتی اریک الین رایت و دیگران،	ارائه دانشجویی- مطالعه منابع، آمادگی برای پاسخگویی و مشارکت فعال	(رویکردهای طبقاتی نابرابری) ۱ مارکس: مفهوم کار، نیروی کار آزاد، طبقه، نظام سرمایه‌داری، شرایط ایده آل کار، بهره- کشی، سود و منافع طبقاتی، کردار طبقاتی، مناسبات تولید و مبارزه طبقاتی	۱۴۰۳/۹/۱۷	۱۲

مقاله اباذری، یوسف و حسن چاوشیان (۱۳۸۱) از طبقه اجتماعی تا سبک زندگی ۳۷۰-۳۷۷ ماکس وبر و نظریه سیاست مدرن بیتنام ۱۹۹-۲۰۶ توسعه و نابرابری زاهدی فصل دوم کتاب اقتصاد و جامعه وبر	ارائه دانشجویی - مطالعه منابع، آمادگی برای پاسخگویی و مشارکت فعال	(رویکردهای طبقاتی نابرابری) اوپر: طبقه و نابرابری تفاوت سنت وبری با سنت مارکسی	۱۴۰۳/۹/۲۴	۱۳
مقاله اباذری، یوسف و حسن چاوشیان (۱۳۸۱) از طبقه اجتماعی تا سبک زندگی ۳۷۰-۳۷۷ ماکس وبر و نظریه سیاست مدرن بیتنام ۱۹۹-۲۰۶ توسعه و نابرابری زاهدی فصل دوم کتاب اقتصاد و جامعه وبر	ارائه دانشجویی - مطالعه منابع، آمادگی برای پاسخگویی و مشارکت فعال	(رویکردهای طبقاتی نابرابری) اوپر: طبقه و نابرابری تفاوت سنت وبری با سنت مارکسی	۱۴۰۳/۱۰/۱	۱۵
	ارائه دانشجویی	بحث و نتیجه گیری	۱۴۰۳/۱۰/۸	۱۶

* زمان و منبع امتحان نیمسال: ۱۴۰۳/۹/۱۰

مباحث مطرح شده در کلاس شامل:

۱. فصول مشخص شده از کتاب جامعه‌شناسی فقر و نابرابری از دیوید گروسکی، راوی کانبر ترجمه هوشنگ نایی (الف) فصل مفهوم سازی فقر و نابرابری (ب) فصل احترام (ج) فصل نژاد طبقه و بازار
۲. جزوه کلاسی

* زمان و منبع امتحان پایانی

۱. مباحث مطرح شده در کلاس و مقاله
۲. فصل وابستگی و دین اجتماعی از کتاب جامعه‌شناسی فقر و نابرابری از دیوید گروسکی، راوی کانبر ترجمه هوشنگ نایی

شرح تفصیلی وظایف دانشجو برای درس:

- ❖ حضور و مشارکت فعال در کلاس. دانشجو موظف است نسبت به مطالعه مباحث جلسه آتی اقدام کند تا فعالانه در کلاس حضور یابد.
- ❖ همه دانشجویان مسئولیت دارند نسبت به مطالعه رمان‌های معرفی شده {یا سایر آیت‌های انتخابی طبق جدول زیر} و تحلیل پردازی مفهومی آن (که در ادامه به برخی از آنها اشاره می‌شود) اقدام کنند. دانشجویان باید تا دو هفته بعد از برگزاری اولین جلسه کلاس، موضوع کلاسی خود را نهایی کنند. ارائه‌ها از جلسه ششم و معمولاً در زمان پایانی هر کلاس، شروع خواهند شد.
- ❖ در مورد چگونگی ارائه و مطالعه رمان‌ها و کارنوشت کلاسی، در کلاس صحبت خواهد شد.
- ❖ دانشجو یا دانشجویان حتماً باید کل رمان را مطالعه کرده و با دیدی تحلیلی به صورت شفاف آن را نهایتاً بین ۱۵ تا ۲۰ دقیقه ارائه دهند. ارائه‌دهندگان باید با تسلط کامل بر موضوع به صورت مشارکتی به سوالات دانشجویان پاسخ دهند.
- ❖ تحویل کارنوشت خلاصه تحلیلی از رمان مورد مطالعه (بین ۱۰ تا ۱۵ صفحه) تا روز امتحان پایان ترم الزامی است.
- ❖

❖ بودجه‌بندی نمره

نمره	آیتم	ردیف
نمره ۷	نمره امتحانی میان ترم	۱

۶ تا ۰ شماره	ارائه کلاسی و تحویل	۲.
	کارنوشت از رمان‌های حوزه نابرابری	
	تحلیل اجتماعی عکس (فیلم) با تم قشربندی، گروه‌ها یا نابرابری	
۷ شماره	بیان تجربه زیسته مرتبط با حوزه نابرابری	۳.
نمره امتحانی پایان ترم		۳.

❖ منابع اصلی مورد مطالعه در کلاس

کتاب جامعه‌شناسی فقر و نابرابری از دیوید گروسکی، راوی کانبر ترجمه هوشنگ نایی

❖ منابع فرعی مورد مطالعه در کلاس

❖ ابادری، یوسف و حسن چاوشیان (۱۳۸۱) از طبقه اجتماعی تا سبک زندگی: رویکردهای نوین در تحلیل هویت اجتماعی، نامه علوم اجتماعی، شماره ۲۰، تهران.

❖ ادیبی، حسین، (۱۳۵۴)، جامعه‌شناسی طبقات اجتماعی، انتشارات دانشکده علوم اجتماعی و تعاون، تهران، چاپ اول.

❖ اریک الین رایت و دیگران، رویکردهایی به تحلیل طبقاتی (۱۳۹۵) یوسف صفاری، لاهیتا

❖ اشرف، احمد و بنوعزیزی، احمد، (۱۳۸۷)، طبقات اجتماعی، دولت و انقلاب در ایران، ترجمه سهیلا ترابی فارسانی، چاپ اول، انتشارات نیلوفر.

❖ اینگلهارت، تحول فرهنگی در جوامع صنعتی، ترجمه مریم وتر

❖ آمارتیا سن؛ توسعه به مثابه آزادی، ترجمه محمدسعید نایینی، نشر نی

❖ آنتوننی گیدنز، جامعه‌شناسی ویراست هفتم، ترجمه هوشنگ نایی،

❖ بحرانی، محمدحسین (۱۳۸۹)، طبقه متوسط و تحولات سیاسی در ایران معاصر (۱۳۸۰-۱۳۲۰)؛ پژوهشی در گفت‌وگوهای سیاسی قشرهای میانی ایران، تهران، انتشارات آگاه.

❖ بحرانی، محمدحسین، (۱۳۸۹)، طبقه متوسط و تحولات سیاسی در ایران معاصر (۱۳۲۰ - ۱۳۸۰)، چاپ دوم، تهران، انتشارات آگاه.

❖ یوردیو، تمایز، ترجمه حسن چاوشیان

❖ بهداد، سهراب و فرهاد نعمانی (۱۳۸۷)، طبقه و کار در ایران، ترجمه محمود متحد، تهران، انتشارات آگاه. (فایل پی دی اف در اختیار دانشجو قرار می‌گیرد)

❖ تامین ملوین، (۱۳۷۳)، جامعه‌شناسی و قشربندی و نابرابری‌های اجتماعی، عبدالحسین نیک‌گهر، تهران، انتشارات توتیا.

❖ لئونارد ریزمن و ماریانو اف. انگویتا (۱۳۸۳) جامعه‌شناسی و قشربندی و نابرابری‌های اجتماعی: کلاسیک مدرن، ترجمه محمدقلی پور

❖ خداپنده لو، سعید (۱۳۷۲)، جامعه‌شناسی قشرها و نابرابری‌های اجتماعی، جهاد دانشگاهی، مشهد.

❖ رزماری کرامپتون، طبقه و قشربندی اجتماعی، ترجمه هوشنگ نایی، نی

❖ ریزمن، د.انگویتا، (۱۳۸۳)، جامعه‌شناسی قشرها و نابرابری‌های اجتماعی، ترجمه محمدقلی پور، انتشارات مرنديز، مشهد. (فایل پی دی اف در اختیار دانشجو قرار می‌گیرد)

❖ زاهدی، محمد جواد، (۱۳۸۵) توسعه و نابرابری، انتشارات مازیار

❖ علی‌بابایی، یحیی، (۱۳۸۷)، قشربندی اجتماعی، انتشارات نور علم، تهران، چاپ اول.

❖ غلامعلی لواسانی، مسعود و همکاران، (۱۳۸۶)، «رابطه فعالیت تحصیلی، انگیزه پیشرفت، هوش هیجانی و متغیرهای بافتی با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان»،

مجله روانشناسی و علوم تربیتی، سال سی و هفتم، شماره ۱ صص ۱۲۳-۹۹

❖ گرب‌ادوارد. ج، (۱۳۸۳)، نابرابری اجتماعی (دیدگاه‌های نظریه پردازان کلاسیک و معاصر)، ترجمه محمدرضا سیاهپوش و احمدرضا غروی‌نژاد، چاپ دوم، تهران، نشر معاصر.

❖ گوندر فرانک، آندره (۱۳۵۶)، پیشرفت و عقب‌ماندگی در جهان معاصر، ترجمه عبدالمعبود انصاری، نامه علوم اجتماعی، دوره ۲، شماره ۳، زمستان.

❖ لوئیس، اسکار، (۱۳۵۳) فرهنگ فقر، ترجمه مهدی ثریا، نامه علوم اجتماعی، دوره ۱، شماره ۴.

❖ لهسانی‌زاده، عبدالعلی، (۱۳۷۴)، نابرابری و قشربندی اجتماعی، انتشارات دانشگاه شیراز، چاپ اول.

- ❖ لیست، مارتین، اس (۱۳۸۱)، جامعه‌شناسی قشرها و نابرابری‌های اجتماعی، ترجمه جواد افشار کهن، نشر نیکا.
- ❖ ماکس وبر، اقتصاد و جامعه، ترجمه عباس منوچهری و همکاران،
- ❖ محمد رضا کاری و حسین ابراهیم نیا، جامعه‌شناسی طبقات در ایران (شکاف‌ها و تضادها) انتشارات آثار فکر
- ❖ مدنی، سعید، ضرورت مبارزه با فقر و نابرابری در ایران، ۱۳۹۴، نشر آگاه
- ❖ مشونیس، جان، مسائل اجتماعی، ترجمه هوشنگ نایی، ۱۳۹۵ چاپ اول
- ❖ ملک، حسن، (۱۳۷۴)، جامعه‌شناسی قشرها و نابرابری‌های اجتماعی، انتشارات دانشگاه پیام نور.
- ❖ ممتاز، فریده، (۱۳۸۳)، معرفی مفهوم طبقه از دیدگاه بوردیو، پژوهشنامه علوم انسانی، شماره (۴۲-۴۱)، بهار و تابستان ۱۳۸۳، صص ۱۶۰-۱۴۹.
- ❖ هالبواکس، موريس، (۱۳۶۹)، طرح روانشناسی طبقات اجتماعی، ترجمه دکتر محمدعلی کاردان، انتشارات دانشگاه تهران.
- ❖ محمد روزخوش، از نابرابری تا شکاف؛ ملاحظاتی درباره شکاف اجتماعی و اثر حاضر (۱۳۹۸) کتاب شکاف‌های اجتماعی در ایران، پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات (فایل پی‌دی‌اف فصل از کتاب در اختیار دانشجو قرار می‌گیرد)
- ❖ نژادگرایی (راسیسم) (۱۳۶۹) فرانسوادوفونتت، ترجمه حسین شهیدزاده، (فایل پی‌دی‌اف در اختیار دانشجو قرار می‌گیرد)
- ❖

منابع (رمان‌های حوزه نابرابری) برای ارائه دانشجویان (منابع فرعی) (فایل پی‌دی‌اف اکثر متون زیر قابل دانلود است)

- خانه قانون زده دیکنز
- داستایوسکی، فئودور؛ بیچارگان
- ژرمینال/ امیل زولا/
- شاهزاده و گدا/ مارک تواین
- موش‌ها و آدم‌ها از جان اشتاین بک
- کشتن مرغ مقلد/ هارپر لی
- مادر/ ماکسیم گورگی
- رمان‌های سال‌های ابری علی اشرف درویشیان
- آیشوران علی اشرف درویشیان
- فصل نان/ علی اشرف درویشیان
- از ندارد تا دارا علی اشرف درویشیان
- شنل/ نیکلای گوگول/
- سرخ و سیاه اثر استاندال
- خوشه‌های خشم: جان اشتاین بک
- مرگ فروشنده (مرگ پيله ور): آرتور میلر
- بابا گوریو: بالزاک/
- آس و پاس‌ها در پاریس و لندن: جورج ارول/
- سفید لعنتی/ (گناه سیاهان چیست) از دیوید لیتون/
- کولی کنار آتش/ از منیر روانی‌پور
- هریت، بیچر استو. کلبه عمو تم،
- زندگی پشت و رو/ تاینه لای
- خاطرات یک دختر جوان / آنه فرانک
- روزگار سخت از چارلز دیکنز
- سرگذشت ندیمه/ مارگارت اتوود
- زیبا صدایم کن/ فرهاد حسن‌زاده/
- رسول پرویزی: شلوارهای وصله دار
- تنگسیر/ صادق چوبک
- جای خالی سلوچ، محمود دولت‌آبادی

- شازده احتجاب - هوشنگ گلشیری
 - پابره‌نه‌ها اثر زاهاريا استانكو،
 - روزگار سخت از چارلز ديكنز /
 - سور بز يا همان جشن بز نر نوشته ماريو بارگاس يوسا
 - بارگاس يوسا، ماريو؛ جنگ آخرالزمان
 - منصور ياقوتی / چراغی بر فراز ماديان کوه
 - شوهر آهو خانم اثر علی محمد افغانی
 - گنسی بزرگ، فیتز جرالډ
 - سمفونی مردگان / عباس معروفی
- ❖ ایمیل مدرس: spiri.1365@gmail.com